

Marcin Mikołajczyk

Akademia Kaliska

im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

e-mail: m.mikolajczyk@akademia.kalisz.pl

 <https://orcid.org/0000-0003-0397-7311>

„Blżej Biblioteki. Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej” – próba charakterystyki

DOI: <http://doi.org/10.18778/0860-7435.34.04>

Abstrakt: Artykuł ma na celu prezentację regionalnego fachowego czasopisma bibliotekarskiego pt. „Blżej Biblioteki. Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej” wydawanego przez PBP Książnicę Pedagogiczną im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu od 2013 r. Omówiona została m.in. geneza powstania pisma, krąg autorów oraz tematyka poruszana na łamach periodyku bibliotekarskiego. Uzupełnieniem tekstu jest dołączona bibliografia obejmująca zawartość siedemnastu numerów czasopisma.

Słowa kluczowe: biblioteki, czasopisma bibliotekarskie, Kalisz, PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego, „Blżej Biblioteki”

Wprowadzenie

Początki czasopiśmiennictwa bibliotekarskiego w Europie i Stanach Zjednoczonych należy wiązać z gwałtownymi zmianami w sferze gospodarczej, społecznej, a co za tym idzie także w nauce i technice, przypadającymi na pierwszą połowę XIX stulecia. Jak pisała Barbara Góra:

Początki czasopiśmiennictwa bibliotekarskiego na świecie sięgają pierwszej połowy XIX wieku, czyli okresu, kiedy rozwój nauk, uniwersytetów oraz przedsięwzięć wydawniczych wywołał konieczność wewnętrznej reorganizacji bibliotek, a co za tym idzie – także nowej organizacji pracy bibliotekarzy. Wytyczną nowego kierunku w bibliotekarstwie miała być służba publiczna bibliotek i bibliotekarzy. W okresie tym również tworzyły się lub rozbudowywały centralne biblioteki, powstające głównie jako zbiornice pełnej produkcji wydawniczej danego kraju. W XIX wieku dokonały się też zasadnicze przemiany w organizacji wewnętrznej księżnic i budownictwie bibliotecznym (1996, s. 12).

W Polsce początki czasopiśmiennictwa bibliotekarskiego przypadają na trudny czas zaborów i represji politycznych. Pierwsze polskie czasopismo pod tytułem „Przegląd Biblioteczny. Czasopismo ilustrowane poświęcone bibliotekoznawstwu, bibliotekarstwu i bibliologii” pod redakcją Stefana Dembego ukazało się w 1908 r. z inicjatywy Towarzystwa Biblioteki Publicznej w Warszawie. Rok po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, w 1919 r., światło dzienne ujrzał „Bibliotekarz. Organ Sekcji Bibliotek Powszechnych Związku Bibliotekarzy Polskich”, poświęcony sprawom bibliotek powszechnych. W 1927 r. powstał organ naukowy polskiego bibliotekarstwa pod patronatem Związku Bibliotekarzy Polskich – „Przegląd Biblioteczny” z podtytułem „Wydawnictwo Bibliotekarzy Polskich. Centralny organ naukowy polskiego bibliotekarstwa”, ukazujący się do dzisiaj. Na początku lat 90. XX w., jak zauważa przywoływana wyżej B. Góra:

W polskiej rzeczywistości zapanowały trudne warunki związane ze zmianami politycznymi i ekonomicznymi. W nowej sytuacji biblioteki, ośrodki informacji i inne placówki kulturalno-oświatowe musiały znaleźć dla siebie odpowiednie miejsce [...]. Od 1989 r. można mówić o transformacji prasy. Zliberalizowane zostały przepisy prawne, gdyż zniesiono cenzurę i zlikwidowano koncern „RSW Prasa – Książka – Ruch”. Spowodowało to rozwój na szerszą skalę prasy regionalnej i sublokalnej promującej rodzimych twórców. [...] W okresie od 1989 do 1990 r. włącznie ukazywało się 58 czasopism poświęconych książce i bibliotece, w tym 27 regionalnych i nowych na bibliotekarskim rynku wydawniczym czasopism o charakterze sublokalnym (1997, s. 365–366).

W bazie Biblioteki Narodowej w latach 1985–2010 zarejestrowanych było 77 tytułów czasopism bibliotekarskich. W 2010 r. baza „ARIANTA – naukowe i branżowe polskie czasopisma elektroniczne” rejestrowała 38 tytułów czasopism bibliotekarskich, udostępnianych zarówno w wersji drukowanej, jak i online (Ostrowska, 2010, s. 6), obecnie, w dziedzinie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej rejestruje ich 93.

Znakiem czasu było ukazanie się 1 kwietnia 1999 r. pierwszego numeru „Elektronicznego Biuletynu Informacyjnego Bibliotekarzy” (EBIB), którego głównym celem jest szeroka współpraca bibliotekarzy z całego kraju, dostarczanie szybkiej, taniej oraz profesjonalnej informacji. W kolejnych latach zaobserwować można pojawianie się nowych tytułów bibliotekarskich periodyków elektronicznych.

W Wielkopolsce już w latach 40. XIX stulecia fundator Biblioteki Kórnickiej, Tytus Działyński podjął ideę wydawania czasopisma naukowego – organu Biblioteki. Podobne aspiracje miał jego syn Jan, który planował wydawanie „Kwartalnika Biblioteki Kórnickiej”. Niestety, z różnych powodów, żadna z inicjatyw nie doszła do skutku. Zamyśl Działyńskich zrealizował dopiero Józef Grycz, dyrektor Biblioteki w latach 1928–1929. Pod jego redakcją w roku 1929 ukazał się pierwszy zeszyt „Pamiętnika Biblioteki Kórnickiej”. Czasopismo zostało powołane dla popularyzowania zbiorów i dokumentowania dziejów Biblioteki. „Pamiętnik” zamieszcza rozprawy historyczne i historycznoliterackie, przeważnie dotyczące XIX w., oparte głównie na materiałach Biblioteki, edycje poszczególnych zabytków i źródeł oraz wykazy poszczególnych zespołów (Korpała, 1977, s. 270). Układ periodyku pozostał w zasadzie trwały od czasów jego powstania. Obejmuje on rozprawy i artykuły, materiały i publikacje ineditów, opracowania bio- i bibliograficzne, opisy zbiorów i nowych nabytków, sprawozdania z działalności, nekrologi, recenzje czy polemiki. Pierwsze cztery numery ukazały się nakładem Fundacji „Zakłady Kórnickie”, zeszyty od 5. do 22. wydawało Ossolineum, od zeszytu 23. czasopismo wydaje Biblioteka Kórnicka własnym nakładem. Na początku „Pamiętnik” ukazywał się nieregularnie, najczęściej z powodu braku funduszy i materiałów, od 2013 r. jest rocznikiem.

Kolejnym wielkopolskim periodykiem bibliotekarskim jest „Biblioteka” – rocznik naukowy, wydawany przez Bibliotekę Uniwersytecką w Poznaniu. Ukazuje się od 1997 r., obecna edycja stanowi kontynuację czasopisma pod tym samym tytułem, wydawanego w latach 1960–1970, które publikowano w serii „Prace naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza”. Aby podkreślić ten fakt, ale jednocześnie zaznaczyć różnice w nowej edycji, rocznik otrzymał

podwójną numerację¹. Czasopismo ma charakter ogólnopolski i skierowane jest do wszystkich zainteresowanych problematyką, ale niewątpliwie głównymi odbiorcami są pracownicy bibliotek akademickich i studenci instytutów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Zakres tematyczny obejmuje zagadnienia zarówno współczesnego bibliotekarstwa, bibliologii, informacji naukowej jak i historii bibliotek, dziejów książki i zbiorów bibliotecznych. Główne działy to: *Materiały i rozprawy*, *Miscellanea*, *Przekłady i Recenzje* (Święćkowski, 2012, s. 12).

„Winieta. Pismo Biblioteki Raczyńskich” jest pismem o charakterze popularnym, edukacyjnym ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia książki i biblioteki. Pierwszy numer czasopisma ukazał się w marcu 1997 r. Pomysł pisma narodził się w gronie kilku osób (z Krzysztofem Kluppem na czele), które wyszły z założenia, iż działalność Biblioteki Raczyńskich jest na tyle bogata i różnorodna, a zbiory tak cenne dla kultury i nauki, że warto je szerzej upowszechnić. Periodyk jest kwartalnikiem, średni nakład wynosi 900 egzemplarzy. Jego adresatami są czytelnicy Biblioteki Raczyńskich, bibliotekarze oraz społeczności Poznania i regionu.

Wspomnieć również należy o „Informatorze Bibliotekarza Wielkopolskiego”, półroczniku wydawanym w latach 1967–1972 przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Poznaniu pod redakcją Franciszka Łozowskiego. „Informator” na swoich łamach prezentował m.in. osiągnięcia i doświadczenia bibliotek, różne aktualne zagadnienia pracy bibliotecznej, czytelnictwo grup społecznych i zawodowych czy problemy bibliotecznej służby informacyjnej. Jako specjalna wkładka załączona była jednostronnie drukowana *Bibliografia Wielkopolski* opracowywana na podstawie *Przewodnika Bibliograficznego*. Ogółem ukazało się 11 zeszytów pisma i 5 wkładek *Bibliografii* za lata 1966–1967 (Korpala, 1977, s. 278).

Kalisz posiadający bogate tradycje biblioteczne, posiadał także w swej historii fachowe pismo bibliotekarskie, a był nim wydawany w latach 1976–1979, przez ówczesną Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kaliszu „Bibliotekarz Kaliski”. Periodyk ukazywał się w formie poradnika informacyjno-metodycznego jako kwartalnik. Na jego łamach zamieszczane były artykuły metodyczno-instrukcyjne, zestawienia bibliograficzne, przegląd literatury o regionie, przyczynki do dziejów miejscowej książki oraz kronika wydarzeń. Pismo było wydawane techniką maszynopisu powielanego, w związku z tym jego szata graficzna prezentowała się skromnie. Ukazywało się w nakładzie 250–300 egzemplarzy, które drukowano początkowo w stacji poligraficznej Wytwórni Sprzętu

¹ Pierwszy rocznik nowej edycji opatrzone numerem 1, natomiast ciągłość tytułu zaakcentowano dodanym w nawiasie, kolejnym numerem odnoszącym się do całości czasopisma.

Komunikacyjnego w Kaliszu, a później w stacji poligraficznej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kaliszu. Jego redaktorem naczelnym był Ryszard Bieniecki, a samo piśmko wydawane było do użytku wewnętrznego (Walczak, 2013, s. 3).

Cel badawczy

Głównym zadaniem badawczym, jakie sobie postawiono, jest analiza regionalnego fachowego czasopisma bibliotekarskiego pt. „Blżej Biblioteki. Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej” wydawanego przez PBP Książnicę Pedagogiczną im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu od 2013 r. W szczególności starano się przedstawić genezę powstania periodyku, jego wydawcę, krąg autorów oraz tematykę poruszaną na łamach czasopisma. Jako uzupełnienie, do artykułu dołączono bibliografię obejmującą zawartość siedemnastu numerów „Blżej Biblioteki” za lata 2013–2021.

Najważniejszym źródłem dla autora niniejszego tekstu była analiza treści omawianego pisma.

Metodą, jaką przede wszystkim zastosowano podczas charakterystyki periodyku, była analiza jego zawartości (metoda bibliograficzna), w mniejszym stopniu wykorzystano pogłębiony wywiad indywidualny, a szczególnie jedną z jego form, jaką jest wywiad częściowo standaryzowany/strukturalizowany, przeprowadzony z redaktorem naczelną oraz członkami rady redakcyjnej. Wspomnieć należy również o analizie dotychczasowego piśmiennictwa związanego z badanym tematem.

Warto nadmienić, że półrocznik kaliskiej Książnicy Pedagogicznej był już obiektem opracowania naukowego w monografii autorstwa Moniki Olczak-Kardas pt. *Fachowe czasopisma dla bibliotekarzy w Polsce XXI wieku. Biblioteki pedagogiczne*, wydanej przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w 2020 r. Zamierzeniem autorki było pokazanie różnorodności czasopism wydawanych przez biblioteki pedagogiczne oraz podkreślenie funkcji, jakie pełniły one w środowisku lokalnym. M. Olczak-Kardas przedstawiła m.in.: organizację pracy w redakcjach, aktywność i strukturę autorów, cechy formalno-wydawnicze pism, poruszaną w tekstach tematykę oraz trudności z jakimi borykają się twórcy periodyków. Analiza została zakończona na roku 2018 (Olczak-Kardas, 2020, s. 15–16).

Geneza powstania pisma

Po 34 latach od ukazania się ostatniego numeru „Bibliotekarza Kaliskiego”, w wyniku coraz bardziej odczuwalnego braku w środowisku bibliotekarzy Kalisza² miejscowego fachowego pisma dla bibliotekarzy³, postanowiono wrócić do idei bibliotekarskiego wydawnictwa regionalnego.

Pomysł utworzenia nowego czasopisma bibliotecznego w Kaliszu zrodził się w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego. Poprzedzony został badaniem ankietowym, przeprowadzonym przez inicjatorkę pisma – dr Bogumiłę Celer. Ankietą objęto pracowników biblioteki pedagogicznej z filiami, bibliotek szkół wyższych, bibliotek publicznych i szkolnych. Badanie miało na celu określenie potrzeby utworzenia regionalnego pisma bibliotekarskiego, gotowość bibliotekarzy do współtworzenia pisma oraz rozpoznanie ich potrzeb, a co za tym idzie dostosowanie do nich przyszłego periodyku (Celer, 2014, s. 2–5). Pozytywna odpowiedź większości z ankietowanych przyspieszyła proces tworzenia nowego pisma. Podjęto następujące działania: zapoznano się ze specyfiką innych regionalnych czasopism bibliotekarskich takich jak: „Bibliotekarz Lubuski”, „Pro Libris”, „Siglum”, „Sowa Mokotowa”, „Bibliotheca Nostra”, „Poradnik Bibliograficzno-Metodyczny” wydawanych przez biblioteki różnego typu; powołano skład redakcji periodyku, w tym redaktora naczelnego, sekretarza redakcji; określono cele i charakter czasopisma, założenia wydawnicze, formę edytorską, zasięg terytorialny, częstotliwość ukazywania się; zaproszono bibliotekarzy do współtworzenia periodyku i przesyłania artykułów.

² Na terenie powiatu kaliskiego działa 11 bibliotek gminnych z 15 filiami oraz kilkadziesiąt szkolnych. W Kaliszu funkcjonują: Biblioteka Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Biblioteka Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Biblioteka Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej, Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM, Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Kaliskiej, Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka z 10 filiami, Publiczna Biblioteka Pedagogiczna Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego z 6 filiami (w Jarocinie, w Ostrzeszowie, Krotoszynie, w Kępnie, w Ostrowie Wielkopolskim i Pleszewie) oraz liczne biblioteki szkolne.

³ Według *Encyklopedii książki* czasopisma fachowe (zwane również branżowymi lub zawodowymi) to liczna i bardzo zróżnicowana grupa pism poświęconych popularyzowaniu i wdrażaniu osiągnięć naukowych i doświadczeń praktycznych z różnych dziedzin gospodarczej i społecznej działalności ludzi dorosłych. Są adresowane do osób wykonujących określone zawody i chcących podnosić swoje kwalifikacje w tym zakresie bądź uprawiających jakąś działalność na zasadzie miłośnictwa. Tworzą kategorię pośrednią między czasopismami naukowymi a popularnonaukowymi (Dziki & Pisarek, 2017, s. 434).

Spotkanie założycielskie odbyło się 8 listopada 2012 r. w Książnicy Pedagogicznej. Do członków kolegium zaproszono przedstawicieli wszystkich typów bibliotek Kalisza i subregionu. Wszyscy wyrazili gotowość społecznego działania na rzecz środowiska zawodowego. W skład kolegium weszły następujące osoby: Bogumiła Celer⁴ (PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu) – redaktor naczelna, Anna Wojtyńska⁵ (PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu) – sekretarz redakcji, Maria Kubacka-Gorwecka⁶ (Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Asnyka w Kaliszu), Monika Sobczak-Waliś⁷ (Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Asnyka w Kaliszu), Małgorzata Judasz⁸ (Gminna Biblioteka Publiczna im. Braci Gillerów w Opatówku), Henryka Karolewska⁹ (PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu), Bogusława Nowicka¹⁰ (Biblioteka Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Kaliszu), Jerzy Wasilkowski¹¹ (PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu).

⁴ Bibliotekarz, doktor nauk humanistycznych w zakresie bibliologii i informatologii, nauczyciel dyplomowany, regionalistka, kierownik Działu Zbiorów Specjalnych w PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Członek zarządu Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, sekretarz naukowy komisji wydawniczej KTPN, przewodnicząca pracowni słowników biograficznych KTPN. Od 2008 r. członek Towarzystwa Przyjaciół Książki w Kaliszu. Od 2018 r. członek Polskiego Towarzystwa Bibliologicznego. Autorka (współautorka) i redaktorka kilku książek, autorka ponad 100 artykułów z dziedziny bibliologii i historii regionalnej, bibliotekarstwa oraz biogramów, scenariuszy wystaw. Sekretarz redakcji „Studiów Kaliskich”.

⁵ Nauczyciel bibliotekarz w PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Członek Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Towarzystwa Przyjaciół Książki w Kaliszu.

⁶ Bibliotekarz, regionalistka, kierownik Filii nr 6 Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu. Członek Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

⁷ Starszy kustosz, kierownik Działu Zbiorów Specjalnych w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu, historyk, regionalistka, redaktor naczelna „Rocznika Kaliskiego”, wiceprezes Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Kaliszu.

⁸ Bibliotekarka Gminnej Biblioteki Publicznej im. Braci Gillerów w Opatówku, regionalistka. Współzałożycielka i wiceprzewodnicząca Wojewódzkiego Klubu Kronikarza OSP Województwa Wielkopolskiego, członkini Komisji ds. Młodzieży, Kobietych Drużyn Pożarniczych, Kultury i Sportu, Kobiet oraz Zespołu ds. Kultury i Popularyzacji Kobiecego Pożarnictwa ZOW ZOSP RP Województwa Wielkopolskiego.

⁹ Nauczyciel bibliotekarz, były kierownik działu informacyjno-bibliograficznego PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Członek Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Towarzystwa Przyjaciół Książki w Kaliszu. Autorka książek i artykułów naukowych i popularnonaukowych.

¹⁰ Bibliotekarka Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Kaliszu.

¹¹ Nauczyciel bibliotekarz w PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Członek Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Towarzystwa Przyjaciół Książki w Kaliszu.

Powołano także radę redakcyjną, do której zaproszono dyrektorów największych bibliotek Kalisza i regionu: dr hab. Ewę Andrzyśiak¹², mgr. Adama Borowiaka¹³, mgr Jadwigę Miluškę-Stasiak¹⁴ oraz dr. hab. Krzysztofa Walczaka¹⁵.

W 2021 roku do rady redakcyjnej zaproszono mgr Jolanę Nowosielską¹⁶ i mgr Małgorzatę Kołodziej¹⁷, a do zespołu redakcyjnego mgr. Marcina Mikołajczyka¹⁸ (Biblioteka Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego).

Podczas zebrania założycielskiego ustalono tytuł nowego periodyku. Po długich rozmowach i kilku propozycjach (m.in. powrót do tytułu „Bibliotekarz Kaliski”) przyjęto, że nowe czasopismo będzie nosić tytuł „Bliżej Biblioteki. Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej”. Wyznaczono cele i zakres tematyczny, jego strukturę, formę edytorską. Określone zostały główne cele projektu: integracja środowiska zawodowego (szeroka współpraca), budowanie forum dyskusyjnego, dostarczanie środowisku bibliotekarzy profesjonalnych informacji.

¹² Profesor Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, wcześniej Uniwersytetu Łódzkiego, nauczyciel akademicki, bibliolog, regionalistka. Wiceprezes Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, prezes Towarzystwa Przyjaciół Książki w Kaliszu. Wieloletni wicedyrektor PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Autorka, współautorka i redaktorka kilkunastu książek, ponadto artykułów w prasie i pracach zbiorowych z zakresu bibliologii, biografistyki oraz regionalistyki.

¹³ W latach 2003–2020 dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu. Inicjator i współzałożyciel Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka w Kaliszu, w którym pełnił obowiązki sekretarza, a następnie prezesa. Twórca i redaktor ilustrowanego biuletynu „Asnykowiec”. Członek Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

¹⁴ Bibliotekarka i regionalistka. Była dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej im. Braci Gillerów w Opatówku. Współzałożycielka Towarzystwa Przyjaciół Opatówka i czasopisma „Opatowianin”, którego była redaktorem w latach 1990–2007. Członkini Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Towarzystwa Przyjaciół Książki w Kaliszu. Autorka publikacji poświęconych Opatówkowi i okolicy oraz ich wybitnym mieszkańcom.

¹⁵ Nauczyciel akademicki, bibliolog, regionalista, profesor Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, prezes Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, członek Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Wieloletni dyrektor PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu.

¹⁶ Dyrektor PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu.

¹⁷ Wicedyrektor PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu, członek Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Autorka artykułów naukowych.

¹⁸ Historyk, regionalista, bibliotekarz w Bibliotece Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego. Sekretarz naukowy Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, członek komisji rewizyjnej KTPN i Towarzystwa Przyjaciół Książki w Kaliszu, członek Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Kaliszu oraz Polskiego Towarzystwa Bibliologicznego.

Ustalono, iż artykuły, materiały i informacje składające się na kolejne wydania powinny spełniać co najmniej jedno z następujących kryteriów: zapoznać z problematyką bibliotekarską i sprawami szeroko pojętej kultury regionu, angażować bibliotekarzy w rozwiązywanie problemów lokalnego środowiska bibliotekarskiego, wskazywać potrzebę bycia aktywnym w podnoszeniu jakości pracy w bibliotece, umożliwiać i uczyć swobodnego wypowiedzania poglądów, przedstawiać przykłady aktywności innych bibliotek spoza regionu, promując działania, które można przenieść na teren Wielkopolski południowo-wschodniej, promować postawy i działania aktywnych bibliotekarzy, dążyć do tego, aby periodyk stał się atrakcyjny, popularny i chętnie czytany przez możliwie dużą liczbę bibliotekarzy i czytelników, co ułatwi docieranie z głównym przesłaniem pisma „Bądź aktywny!”

Ustalono także, iż na podstawową zawartość pisma będą składały się następujące zagadnienia: działalność dydaktyczno-metodyczna – teksty omawiające różne formy zajęć bibliotecznych dla uczniów i przedszkolaków, zestawienia bibliograficzne, zagadnienia oświatowe, wyniki badań ankietowych prowadzonych w bibliotekach przez pracowników, sprawozdania z organizowanych przez placówki imprez, sesji, wystaw, konkursów, związanych z praktyką bibliotekarską, komunikaty i sprawozdania z konferencji, w których uczestniczyli pracownicy.

Zaprojektowano podstawowy szablon numerów, na który złożyły się działy: *Od redakcji, Artykuły, Sprawozdania i relacje, Przegląd wydawnictw o regionie, Silva rerum.*

Ustalono, iż pismo opierać się będzie na pracy społecznej redakcji, co oznaczało, że redakcja nie będzie płacić za dostarczone materiały.

W dalszej części spotkania podjęto temat częstotliwości ukazywania się periodyku, jego nakładu, kolportażu – rozważano czy pismo powinno być sprzedawane czy może jednak rozprowadzane bezpłatnie? Zajęto się także sprawami czysto technicznymi – zastanawiano się nad formą i kształtem winiety; formatem oraz rodzajem papieru, na którym będzie drukowane, co uzależnione było od możliwości finansowych wydawcy; ilością kolorów na stronie oraz stroną internetową.

Pierwszym krokiem po ukonstytuowaniu się nowego czasopisma było jego zarejestrowanie w sądzie, wystąpienie do Biblioteki Narodowej z wnioskiem o nadanie numeru ISSN oraz ogłoszenie naboru tekstów do pierwszego numeru.

Ryc. 1, 2. Spotkanie założycielskie pisma 8 listopada 2012 r. Od lewej siedzą: J. Wasilkowski, M. Sobczak-Waliś, H. Karolewska, B. Celer, A. Wojtyńska, K. Walczak, A. Borowiak, J. Miluśka-Stasiak

Źródło: ze zbiorów PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu

Wydawca

Wydawcą pisma bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej jest Publiczna Biblioteka Pedagogiczna Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu. Biblioteka powstała w 1949 r. jako Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa, wchodząc od 1957 r. w skład utworzonej sieci bibliotek pedagogicznych. Kiedy w 1975 r. utworzono województwo kaliskie, nastąpiło przekształcenie biblioteki powiatowej w Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Kaliszu. W skład jej struktury weszły również następujące filie (dawne biblioteki powiatowe) w miastach: Jarocin, Kępno, Krotoszyn, Ostrów Wielkopolski, Ostrzeszów, Pleszew, Syców i Wieruszów. Nadzór nad placówką pełniło Kuratorium Oświaty i Wychowania (następnie Kuratorium Oświaty) w Kaliszu. W 1994 r. biblioteka otrzymała imię Alfonsa Parczewskiego – wybitnego kaliszczanina, prawnika, działacza politycznego, społecznego i kulturalnego, rektora Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Likwidacja województwa kaliskiego w 1998 r., doprowadziła do przekształcenia biblioteki, od roku następnego, w Książnicę Pedagogiczną im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu (PBP KP). Tym samym Książnica stała się jedną z pięciu bibliotek pedagogicznych działających na terenie województwa wielkopolskiego, podlegających Urzędowi Marszałkowskiemu w Poznaniu. W tym czasie filie w Sycowie i Wieruszowie zostały przyłączone do innych bibliotek (Walczak, 2009, s. 3–5). Obecnie PBP KP funkcjonuje w niedawno oddanym do użytku nowoczesnym budynku przy ul. Południowej 62.

Prace naukowe, bibliograficzne i popularyzatorskie, prowadzone przez bibliotekę zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych* owocują licznymi wydawnictwami. Do najważniejszych zaliczyć można serię *Katalogi i Bibliografie*, w której ukazało się 15 pozycji popularyzujących m.in. zbiory biblioteki. Na uwagę zasługują: D. Wańki *Kalisz i ziemia kaliska na łamach „Gazety Kaliskiej” 1893–1914. Bibliografia* (Kalisz 1998), *Bibliografia historii Kalisza, t. 1–4 pod red. E. Andrysiak* (Kalisz 2002–2007), *Książka i ludzie książki w życiu i pracy Alfonsa Parczewskiego* (E. Andrysiak, 2005), *Bibliografia prasy kaliskiej 1805–2005* w opracowaniu E. Andrysiak i B. Celer (2005), *Towarzystwo Bibliofilów Polskich w Wilnie 1926–1939* (E. Andrysiak, 2007), *Biblioteki pedagogiczne wobec wyzwań współczesnej oświaty. Materiały konferencji naukowej Kalisz 11–12 maja 2006*, pod red. D. Wańki (2008), *Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu. Historia, działalność, zbiory 1949–2009* w opracowaniu K. Walczaka (2009), *Kaliszka jednodniówka „Prosna” i krąg jej autorów* autorstwa H. Karolewskiej (2010), *Kalisz w grafice Czesława Wosia* pod red. K. Walczaka (2015), *Motywy sakralne w ekslibrisie. Z kolekcji Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu. Katalog wystawy* w oprac. B. Celer

i H. Karolewskiej (2016), *Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Spojrzenie w przeszłość. Księga pamiątkowa* pod red. B. Celer (2017), *Ekslibrisy jubileuszowe Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu* w oprac. B. Celer (2019), *70 ekslibrisów dla kobiet. Katalog wystawy ekslibrisów z kolekcji Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu* (red. B. Celer, 2019) czy *Szkic do portretu Władysława Kościelniaka. Dedykacje i autografy z księgozbioru artysty* tej samej autorki (Kalisz 2020).

Wspomnieć również trzeba, że bibliotekarze i pracownicy kaliskiej książki wiele publikują w czasopismach i pracach zbiorowych o zasięgu zarówno regionalnym, jak i krajowym.

Ryc. 3. Siedziba PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu, ul. Południowa 62

Źródło: <https://kalisz.naszemiasto.pl/>, fot. Andrzej Kurzyński

Opis edycji

W latach 2013–2021 wyszło 17 numerów „Blżej Biblioteki. Pisma bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej”. Czasopismo ukazuje się jako półrocznik. Pierwszy numer wyszedł w 2013 r., w latach 2014–2015 wychodziły dwa numery rocznie, od roku 2016 czasopismo wychodzi jako jeden numer łączony.

Na początku periodyk wychodził spod pras drukarskich w formacie B5 (23x16). Od numeru 1/2 (10/11) z 2018 r., z okazji pięciolecia czasopisma, redakcja podjęła decyzję o zmianie formatu na zbliżony do A4 (25x20,5).

Objętość czasopisma wahała się od 48 stron w pierwszym numerze, do 158 stron w numerze z 2021 r. Dokładną liczbę stron wszystkich numerów przedstawia poniższa tabela:

Tab. 1. Objętość poszczególnych numerów czasopisma

ROK	NUMER	LICZBA STRON
2013	1	48
2014	1 (2)	60
2014	2 (3)	54
2015	1 (4)	68
2015	2 (5)	68
2016	1/2 (6/7)	84
2017	1/2 (8/9)	92
2018	1/2 (10/11)	122
2019	1/2 (12/13)	144
2020	1/2 (14/15)	144
2021	1/2 (16/17)	158

Źródło: opracowanie własne

Projekt okładek, skład i łamanie każdego numeru jest dziełem redaktor naczelnej dr B. Celer. Okładka każdego numeru poza tytułem, kolejnym numerem, rokiem wydania i numerem ISSN 2300-0570, podaje informacje o zawartości czasopisma. Prezentowane są tutaj wybrane artykuły wraz z zapowiadającymi je fotografiami (ryc. 4, 5.). Pismo jest bogato ilustrowane, zamieszczone na jego łamach materiały ikonograficzne, wykresy i tabele podnoszą wartość informacyjną poszczególnych tekstów. W każdym numerze występuje żywa pagina (Celer, 2016, s. 16–17).

Za druk niemal wszystkich numerów periodyku odpowiedzialny jest Zakład Usług Poligraficznych Dangraf Kalisz, numery z lat 2019–2020 tłoczyła Pracownia Poligraficzna PBP KP Kalisz.

Nakład czasopisma wynosi 150 egzemplarzy, wyjątkiem był numer z roku 2020, wydany w nakładzie 70 sztuk.

Ryc. 4. Okładka pierwszego numeru czasopisma

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 5. Okładka czasopisma z 2021 roku

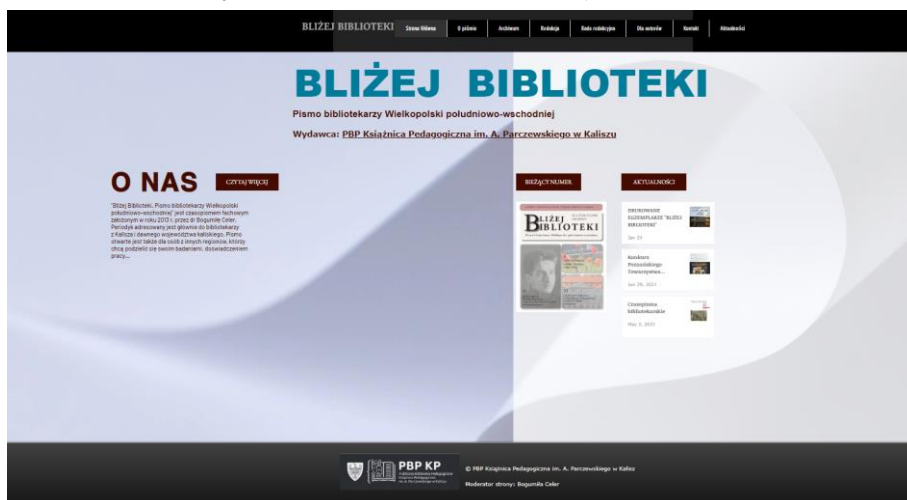
Źródło: opracowanie własne

Czasopismo wychodzi w wersji tradycyjnej i elektronicznej, chociaż wersją referencyjną (pierwotną) jest wersja drukowana. Wersja elektroniczna dostępna jest na platformie Issuu, Calaméo i FlipHTML5. Pismo posiadają biblioteki kaliskie. Dostępne jest również w księżnicach uprawnionych do otrzymywania bibliotecznych egzemplarzy obowiązkowych, a ponadto w Bibliotece Raczyńskich w Poznaniu i Bibliotece Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Strona internetowa

Od samego początku czasopismo ma swoją stronę internetową, dostępną w domenie PBP Książnicy Pedagogicznej – <https://ksiaznica70.wixsite.com/blizej-biblioteki>. W kolejnych zakładkach: *O piśmie*, *Archiwum*, *Redakcja*, *Rada redakcyjna*, *Dla autorów*, *Kontakt*, *Aktualności*) umieszczone są najważniejsze informacje na temat periodyku, wskazówki dla autorów, a także dostęp do numerów archiwalnych w formacie flash oraz pdf. Za redakcję pierwszej wersji strony internetowej odpowiedzialna była Anna Wróblewska – bibliotekarz nauczyciel PBP Książnicy Pedagogicznej, Filia w Kępnie, obecnie moderatorem jest B. Celer.

Ryc. 6. Strona internetowa „Blżej Biblioteki”

Źródło: <https://ksiaznica70.wixsite.com/blizej-biblioteki>

Krąg autorów

Jak początkowo zakładała redakcja, zakres merytoryczny pisma przewidywał publikowanie i prezentację głównie badań prowadzonych w środowisku nauczycieli i bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej (subregion kaliski). Założenie to już w drugim roku funkcjonowania periodyku okazało się nieaktualne. Pismo, wbrew swojemu tytułowi, poszerzyło grono autorów o bibliotekarzy, nauczycieli, regionalistów i bibliofilów z innych regionów Polski (Celer, 2016, s. 17).

Tab. 2. Krąg autorów – stan ilościowy

INSTYTUCJE		LICZBA AUTORÓW
Biblioteki	PBP KP im. A. Parczewskiego w Kaliszu	21
	MBP im. A. Asnyka w Kaliszu	8
	Gminna Biblioteka Publiczna im. Braci Gillerów w Opatówku	3
	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Pleszewie	4
	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Pogorzeli	1
	MBP im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie	1
	PBP w Poznaniu	1
	Biblioteki szkolne	3
	Biblioteka Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego	5
	Biblioteka Narodowa	1
	Biblioteka Jagiellońska	1
	Biblioteka Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie	1
Szkoły		17
Centra Doskonalenia Nauczycieli		1
Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli		2
Archiwa Państwowe		1
Muzeum Narodowe w Poznaniu		1
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej		1
Wydział Historii UAM		1
Inne		2
RAZEM		76

Źródło: opracowanie własne

Wśród autorów „Blżej Biblioteki” najliczniejszą grupę stanowili bibliotekarze i pracownicy Książnicy Pedagogicznej – Ewa Andrysiak, Monika Antczak, Stefania Brzezińska-Michalska, Bogumiła Celer, Henryka Karolewska, Magdalena Kobierska, Małgorzata Kołodziej, Katarzyna Kubiak, Andrzej Kurzyński, Anna Lisiecka, Iwona Maciejewska, Marianna Marciniak, Marcin Mikołajczyk, Ewa Obala, Róża Pomiecińska, Jolanta Szymańska, Mariola Śmiecińska,

Krzysztof Walczak, Anna Wojtynka, Anna Wróblewska, Aldona Zimna oraz MBP im. Adama Asnyka w Kaliszu – Jakub Bartolik, Arkadiusz Błaszczyk, Izabela Fietkiewicz-Paszek, Marcin Galant, Mateusz Halak, Maria Kubacka-Gorwecka, Ewa Obala, Monika Sobczak-Waliś. Pozostali bibliotekarze reprezentowali biblioteki publiczne różnego szczebla (miejskie, gminne): Gminną Bibliotekę Publiczną im. Braci Gillerów w Opatówku (Jadwiga Miluśka-Stasiak, Małgorzata Judasz, Małgorzata Matysiak), Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy w Pleszewie (Paulina Marciniak, Izabela Wagner, Sławomir Dera, Bartosz Biernacki), Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy w Pogorzeli (Renata Tuszyńska) oraz Miejską Bibliotekę Publiczną im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie (Barbara Halusek), a także biblioteki pedagogiczne (PBP w Poznaniu – Roksana Suchan) i szkolne – Bibliotekę Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Kaliszu (Bogusława Nowicka), Bibliotekę Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Kępnie (Danuta Wabnic), Bibliotekę Liceum Ogólnokształcącego nr 1 im. mjr Henryka Sucharskiego w Kępnie (Paulina Pacyna-Dawid). W piśmie znalazły się także teksty pracowników Biblioteki Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (wcześniej Biblioteka Uczelniana PWSZ w Kaliszu) (Małgorzata Calka, Beata Leśna, Ewa Obala, Ewa Szczurek, Marcin Mikołajczyk), Biblioteki Narodowej (Danuta Szechowska-Fraćzyk) i Biblioteki Jagiellońskiej (Beata Kurek) oraz Biblioteki Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie (Romana Koch).

Wśród publikujących na łamach czasopisma zauważalną grupę stanowili także nauczyciele – Iwona Bednarek (Zespół Szkół Podstawowych nr 2 w Sieradzu), Grzegorz Brodacki (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Sieradzu), Dorota Bukowska (Szkoła Podstawowa (dalej SP) im. Polskich Noblistów w Nowych Skalmierzycach), Sylwia Czelusta (SP Specjalna nr 19 w Kaliszu), Sylwia Bogumiła Dęga (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Sieradzu), Zofia Grzesiak (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Sieradzu), Joanna Jopek (Zespół Szkół nr 1 w Godzieszach Wielkich, SP im. Marii Konopnickiej), Małgorzata Kędzierska (SP nr 16 w Kaliszu), Jolanta Korkosz (SP w Mycielinie), Alicja Krajewska (SP w Brzezcinach), Żaneta Marszałek-Trzebińska (SP w Koźminku), Katarzyna Pile-Vinci (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Sieradzu), Marzena Sas (Publiczna Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Czarnożyłach), Marta Wolf (SP Specjalna nr 19 w Kaliszu), Elżbieta Zuterek (Przedszkole Miejskie nr 81 w Łodzi), a także pracownicy placówek oświatowo-wychowawczych Kamila Kujawa i Karolina Więckowska ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 im. Plutonu Głuchoniemych AK w Kaliszu oraz pracownicy Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie (Wioletta Poturała) i Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu (Małgorzata Juda-Mieloch) i Koninie (Piotr Goldyn).

Pozostali autorzy reprezentowali następujące instytucje: Archiwum Państwowe w Kaliszu (Aneta Burchard), Muzeum Narodowe w Poznaniu – Oddział Muzeum Zamek w Gołuchowie (Marta Golembiewska), Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej (Anna Tabaka), Rycerski Zakon Bibliofilski z Kapitułą Orderu Białego Kruka w Krakowie (Jerzy Duda), Wydział Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Jakub Wojtczak). Swoje teksty zamieścili także muzykolog Alicja Wardecka-Gościńska oraz prowadzący Pracownię Konserwacji Zabytków w Wielkich Łunawach Piotr Kulczyk. Wśród autorów publikacji znalazły się również osoby z tytułami naukowymi – doktora habilitowanego – Ewa Andrysiak, Piotr Goldyn, Krzysztof Walczak oraz doktora – Małgorzata Całka, Bogumiła Celer, Małgorzata Juda-Mieloch. W tym miejscu warto nadmienić także, że wielu bibliotekarzy i pracowników instytucji Kalisza i regionu, związanych jest z Kaliskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk oraz Towarzystwem Przyjaciół Książki w Kaliszu.

W czasopiśmie swoje teksty opublikowało siedemdziesięciu czterech autorów, związanych z takimi miastami i miejscowościami jak: Brzeziny, Czarnotyły, Godziesze Wielkie, Gołuchów, Kalisz, Kępno, Konin, Koźminek, Kraków, Leszno, Łódź, Mycielin, Nowe Skalmierzyce, Opatówek, Pleszew, Pogorzela, Poznań, Sieradz, Warszawa, Wielkie Łunawy.

Pośród autorów, których teksty pojawiały się w „Blżej Biblioteki” najczęściej wymienić należy: B. Celer (37), A. Zimną (21), A. Wojtynekę (18), M. Kubacką-Gowrecką (16), M. Sobczak-Waliś (16), H. Karolewską (11), E. Obalę (10), R. Pomiecińską (10), M. Galanta (8), B. Kurek (8), P. Pacynę-Dawid (8).

Tematyka poruszana na łamach czasopisma

Jak już wspomniano wcześniej, podczas zebrania założycielskiego ustalono stałe działy kolejnych numerów pisma: *Artykuły*, *Sprawozdania i relacje*, *Przegląd wydawnictw o regionie*, *Silva rerum*.

We wszystkich numerach, które ukazały się dotychczas, opublikowano ogółem 274 teksty, w tym 123 artykuły, 113 sprawozdań i relacji, 14 przeglądów wydawnictw i recenzji oraz 24 teksty w dziale *Silva rerum*. Najobszerniejszy do tej pory numer 12/13 z 2019 r. zawierał ogółem 38 tekstów, z kolei najmniej tekstów (16) opublikowano w numerze 1 z 2013 r. Dokładną liczbę tekstów w poszczególnych egzemplarzy przedstawia tabela 3.

Tab. 3. Liczba tekstów w poszczególnych działach periodyku

Numer	Rok	Artykuły	Sprawozdania i relacje	Przegląd wydawnictw o regionie	Silva Rerum	RAZEM
1	2013	9	4	1	2	16
1 (2)	2014	7	9	2	4	22
2 (3)	2014	7	7	1	3	18
1 (4)	2015	10	8	1	1	20
2 (5)	2015	7	9	2	1	19
1/2 (6/7)	2016	9	10	1	2	22
1/2 (8/9)	2017	14	11	1	2	28
1/2 (10/11)	2018	14	17	2	1	34
1/2 (12/13)	2019	18	17	1	2	38
1/2 (14/15)	2020	16	8	1	3	28
1/2 (16/17)	2021	12	13	1	3	29
OGÓLEM		123	113	14	24	274

Źródło: opracowanie własne

Zakres tematyczny, poruszany na łamach półrocznika jest bardzo urozmaicony. W dziale pierwszym zamieszczane teksty koncentrują się głównie wokół zagadnień współczesnego bibliotekarstwa, bibliologii, prasoznawstwa oraz historii bibliotek. Od numeru 2. w dziale *Artykuły* wyodrębniony został dział *Z historii kaliskich bibliotek*, w którym przeczytać możemy m.in. o dziejach biblioteki im. Adama Mickiewicza w Kaliszu, biblioteki Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich „Ognisko” w Kaliszu, przeszłości budynku przy ul. Legionów 66, gdzie mieści się Biblioteka Główna kaliskiej Biblioteki Miejskiej, początkach Biblioteki Uczelnianej PWSZ w Kaliszu, biblioteki kaliskiego więzienia w latach 1918–1939 czy cymeliach z gołuchowskiej biblioteki hrabiny Izabeli Czartoryskiej Działyńskiej. Ponadto zamieszczane są teksty prezentujące sylwetki „pracowników książki” – bibliotekarzy (Bronisław Wojciechowski), księgarzy (Maksymilian Hofmański, Bogdan Kokodyński, Bronisław Szczepankiewicz) oraz introligatorów (Franciszek Bernard Dąbrowski). Poczesne miejsce zajmuje historia prasy regionalnej („Kaliski Włóknierz”, „Filatelista Kaliski”, „Kurier Zamkowy”) oraz dzieje księgarstwa (księgarnia rodzeństwa Rajko-Grabowskich w Kaliszu). Cenne są teksty poświęcone *calisianom* przechowywanym w Bibliotece Jagiellońskiej i Bibliotece PTPN w Poznaniu.

Nie mniej eksponowaną tematyką była prezentacja działalności dydaktyczno-metodycznej (działalność Działu Informacyjno-Bibliograficznego biblioteki Głównej MBP im. A. Asnyka w Kaliszu; Książnica Pedagogiczna jako instytucja wspierająca pracę szkół; animacja czytelnictwa w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Pleszewie; e-learning w bibliotekach pedagogicznych; cykl

felietonów na temat czytelnictwa dzieci i młodzieży; wykorzystania TIK w pracy nauczyciela bibliotekarza; edukacji regionalnej w bibliotece szkolnej czy pracy bibliotekarzy przed kamerą). Uzupełniały ją wyniki badań ankietowych (raport Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Pleszewie nt. preferencji czytelniczych i kulturalnych młodzieży powiatu pleszewskiego, analiza podstawowej edukacji cyfrowej dorosłych w bibliotekach publicznych w Wielkopolsce, wyniki ewaluacji dotyczącej rozwijania zainteresowań czytelniczych wśród dzieci i rodziców w Przedszkolu Miejskim nr 81 w Łodzi) oraz sprawozdania z wszelkich form działalności (Cyfrowe Archiwa Tradycji, Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolan, praktyki studenckie w bibliotece ZSP nr 2 w Kaliszu) i przechowywanych zbiorach placówek bibliotecznych wszystkich typów z Kalisza i subregionu kaliskiego.

Kolejny dział *Sprawozdania i relacje* koncentruje się głównie na prezentacji najciekawszych wydarzeń organizowanych przez biblioteki na terenie miasta Kalisza i regionu. Istotną kwestią są zamieszczane w tej części sprawozdania z konferencji, warsztatów, szkoleń czy sesji naukowych organizowanych przez różne ośrodki krajowe i zagraniczne, a także relacje z wystaw czy konkursów. Jest to także miejsce relacji z wycieczek i podróży studyjnych.

Przegląd wydawnictw o regionie prezentuje nowości wydawnicze, które ukazały się od czasu zamknięcia poprzedniego numeru, na lokalnym rynku wydawniczym. Zawiera krótki opis prezentowanych publikacji wraz ze zdjęciami okładek.

W ostatnim dziale *Silva rerum* do najczęściej zamieszczanych tekstów należą wywiady i rozmowy (z E. Andrysiak, K. Walczakiem, J. Nowosielską, R. Kucińskim, J. Szymańską, A. Burchard) oraz wspomnienia pośmiertne bibliotekarzy i ludzi związanych z książką (Bożena Woś, Danuta Wańka, Zbigniew Kledecki, Ryszard Templewicz, Bożena Kryst, Grażyna Karczewska, Krystyna Skraburska, Danuta Jachimowicz).

Zakończenie

Ugruntowana przez dziewięć lat na rynku regionalnych branżowych bibliotekarskich czasopism marka „Blżej Biblioteki. Pisma bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej” oraz wzrastająca z każdym kolejnym numerem liczba autorów zgłaszających gotowość publikacji wyników swoich badań na jego łamach, pozwala Radzie redakcyjnej i zespołowi tworzącemu czasopismo z optymizmem spoglądać w przyszłość półrocznika i planować jego kolejne numery. Jednocześnie zaufanie, jakim została obdarzona redakcja przez autorów i czytelników, nakłada na nią obowiązek nieustannego zaangażowania i podążania za najnowszymi trendami bibliotekarskiego rynku wydawniczego. Bez obawy można stwierdzić, że kaliskie czasopismo dla bibliotekarzy (ale nie tylko

dla nich) spełnia wszystkie kryteria stawiane czasopismom fachowym: jest miejscem wymiany doświadczeń i informacji, stanowi platformę wymiany myśli i pomysłów przydatnych w pracy zawodowej, na łamach pisma realizowane są podstawowe zadania statutowe bibliotek pedagogicznych, publicznych i naukowych. Atutem jest niewątpliwie dbałość o aparat naukowy (bibliografia i przypisy) zamieszczany przy artykułach, spełniona jest funkcja integracyjna, można pokusić się o stwierdzenie, że wychodzi poza obszar lokalny i wreszcie, w prezentowanym periodyku szeroko podjęto problematykę regionalną (Olczak-Kardas, 2018, s. 91–93).

Bibliografia

- Dziki, Sylwester & Pisarek, Walery (2017). Czasopisma fachowe. W: Żbikowska-Migoń, A., & Skalska-Zlat, M. (red.), *Encyklopedia księżki*, t. 1, (s. 434–435). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Celer, Bogumiła (2014). Pismo „Bliżej Biblioteki” – narzędziem aktywizującym i integrującym lokalne środowisko bibliotekarskie (raport z badań). *Bliżej Biblioteki. Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej*, **2**, 2–5.
- Celer, Bogumiła (2016). „Bliżej Biblioteki” – pismo nie tylko dla bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej. *Poradnik Bibliotekarza*, **11**, 16–18.
- Gogiel-Kuźmicka, Anna & Kierejczuk, Elżbieta (2020). Polskie czasopisma bibliotekarskie w otwartym dostępie. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*, **1**, s. 89–104.
- Góra, Barbara (1996). *Regionalne czasopisma bibliotekarskie wydawane w Polsce (1953–1985)*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe WSP.
- Góra, Barbara (1997). Regionalne i sublokalne czasopisma bibliotekarskie wydawane w Polsce w latach 1989–1994. *Przegląd Biblioteczny*, **4**, 363–374.
- Korpała, Józef (1977). Przegląd polskich czasopism bibliotekarskich. *Przegląd Biblioteczny*, **3**, 251–279.
- Olczak-Kardas, Monika (2018). Funkcje fachowych czasopism dla bibliotekarzy (na wybranych przykładach). *Zarządzanie Biblioteką*, **1**, 83–94.
- Olczak-Kardas, Monika (2020). *Fachowe czasopisma dla bibliotekarzy w Polsce XXI wieku. Biblioteki pedagogiczne*. Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.
- Ostrowska, Justyna (2010). Rozwój czasopiśmiennictwa bibliotekarskiego w Polsce. *Poradnik Bibliotekarza*, **2**, 3–6.
- Święckowski, Grzegorz M. (2009). Czasopisma bibliotekarskie w Polsce – przegląd mocno subiektywny. *Forum Bibliotek Medycznych*, **2/2**, 11–30.
- Walczak, Krzysztof (2009). *Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu. Historia, działalność, zbiory 1949–2009*. Kalisz: Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
- Walczak, Krzysztof (2013). Bliżej Biblioteki nowe czasopismo biblioteczne Kalisza. *Bliżej Biblioteki. Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej*, **1**, 2–3.

“Blżej biblioteki. Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej” [„Closer to the Library. Librarian’s magazine of south-eastern Wielkopolska”] – an attempt to characterize

ABSTRACT: The aim of the article is to present the regional professional librarian journal entitled „Closer to the Library. The magazine of librarians of south-eastern Wielkopolska” published by PBP Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego in Kalisz since 2013. It was discussed, among other things the origin of the journal, the circle of authors and the topics discussed in the library periodical. The text is supplemented with a bibliography including the content of seventeen issues of the journal.

KEYWORDS: libraries, library magazines, Kalisz, PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego, „Closer to the Library”